

Cliëntenraad Ferm Werk,
Carrosserieweg 1,
Woerden.

Aan: Gemeenteraadsleden,
Woerden

Woerden, 8 januari 2016,

De Cliëntenraad van Ferm Werk (CRFW) heeft kennis genomen van de herziene versie van de nota getiteld: 'Beleid Participatie Werk & Inkomen 2016-2017', die gestuurd is naar de gemeenteraad. Hoewel vruchtbare discussies hebben plaatsgevonden met directie van Ferm Werk hecht CRFW enige opmerkingen over de nota te maken.

In lange tijd is er niet zo'n uitgebreide nota verschenen die ingaat op de uitkeringspopulatie en de participatie instrumenten. De nota geeft duidelijk de vastgestelde uitgangspunten van beleid aan en de nieuwe ontwikkelingen. Op pagina 8 worden de beoogde resultaten geformuleerd, die nader aangescherpt worden in het Raadsvoorstel.

Maatwerk

De uitgangspunten betreffende het recht op inkomensondersteuning en 'poort' beleid, worden door de CRFW onderschreven. Er wordt voorgesteld om bij kwetsbare mensen maatwerk leidend te laten zijn. (pag.5). Echter de praktijk is dat burgers de Participatiewet (PW) als een dwingend korset ervaren waarvan zij niet het gevoel hebben dat er ruimte is voor enige flexibiliteit. Het sanctiebeleid bv wordt als meedogenloos ervaren. Met de beslagvrije voet wordt in vrijwel geen enkel geval rekening gehouden; bv. een alleenstaande moeder wordt voor maanden op een halve bijstandsuitkering gezet. Dit is niet bevorderlijk om aansluiting met de samenleving te behouden. Verschillende gemeenten zoeken hier een verstandige uitweg.

Financiële armslag van FW

Het grootste discussiepunt van de nota is het participatie (re-integratie) beleid. De uitgangspunten zoals opgesomd op pagina 2 zijn prachtig, hoewel niet nieuw. Maar wat is de praktijk: Ferm Werk (FW) bedient t.b.v. re-integratie slechts ongeveer 250 burgers van het uitkeringsbestand van 900 mensen. Voor Woerden zal dat neerkomen op 200 van de 500 burgers in de bijstand. Alleen de burgers met een korte afstand tot de arbeidsmarkt krijgen ondersteuning (waar zij lang niet altijd tevreden over zijn). Dit betekent dat er van een inclusieve arbeidsmarkt geen sprake is, sterker: er wordt nog weinig inspanning geleverd! Er kan niet volgehouden worden dat er, vanuit het perspectief van de uitkeringsgerechtigde, veel inspanningen zijn om "alle bewoners naar vermogen" te laten participeren, of dat zij met vrijwilligerswerk of dagbesteding worden ondersteund. De meeste vastgestelde uitgangspunten van beleid worden nog niet ingevuld. De keuze die FW maakt is voor de hand liggend: het totale re-integratie trajecten-budget van FW is ongeveer net zo hoog als

dat voor de IASZ in 2012, terwijl FW nu een extra gemeente omvat (Bodegraven-Reeuwijk) en het aantal uitkeringsgerechtigden met 50% is toegenomen. Onder die omstandigheden moet FW wel een keuze maken en gaat zij uiteraard voor het laaghangend fruit (i.t.t een motie aangenomen in nov. 2014 en een motie okt 2015). Desondanks is de uitstroom naar werk in 2014 en in 2015 ongeveer een 100 cliënten, waarvan vele op eigen kracht. Een groei van 5%, zoals wordt voorgesteld, is weinig ambitieus. Deze budgettaire situatie wordt des te nijpender omdat de wsw tot 2014 een soort openeinde regeling was (de tekorten werden door de gemeenten afgedekt), terwijl het nu deel is van het Buigbudget met een kleiner wordende overheidsbekostiging van de wsw.

Het valt op dat cliënten niets merken van een verhoogde re-integratie inspanning van FW door grotere armslag t.g.v. de grote sommen geld die extra door de overheid vrijgemaakt worden voor participatie (sectorgelden, garantiebannen, beschut werk, 50+ regelingen, jongerenplannen, werkgevers-werknemers fondsen etc.) . Verder moet vastgesteld worden dat samenwerking op regionaal niveau (bv met Utrecht) te wensen overlaat, wat de re-integratie mogelijkheden vanuit FW sterk beperkt.

Garantiebanen

De situatie waarin FW nu verkeert is des te zorgelijker omdat zij nu ook de participatie opdracht heeft voor mensen die vroeger in de Wajong of de wsw kwamen (de 'nieuwe groep'). De nota suggereert op pagina 5,6 dat deze groep wel in de garantiebannen terecht zullen komen. Echter de capaciteit daarvan zal veel te klein zijn en verder zijn de vorderingen op dit vlak heel klein. FW zal dus op ander wijze deze kwetsbare groep moeten gaan bedienen en moet dus het uitgangspunt van ' korte afstand tot de arbeidsmarkt ' radicaal verlaten. Over deze doelgroep maakt de CRFW maar ook de toeleverende scholen zich grote zorgen ook wegens de specifieke expertise, die voor begeleiding van deze groep vereist is.

Deze groep zal aangewezen zijn op garantiebannen. Wat dit onderwerp betref wordt op pagina 6 duidelijk gemaakt dat de procedure ingewikkeld is en dat sommige overheidspartijen voorrang nemen. Echter het is niet benoemd dat de vorderingen op dit dossier zeer mager zijn. Eind dit jaar (2016) moeten er in de Utrechtse regio 1145 banen zijn ingevuld, binnen FW een kleine honderd! In het huidige tempo zal dat zeker niet gehaald worden. Ook de overheidspartijen blijven ver achter bij de hen opgelegde quota. De samenwerking in de Utrechts Werkkamer met werkgevers en werknemerspartijen is zodanig dat zij geen 'champion 'zullen worden. De inzet van garantiebannen noodzaakt een intensiever contact met werkgevers. Hier heeft de gemeente ook een opdracht: FW kan alleen slagen bij werkgevers als de gemeente een zeer goede relatie met hen heeft en krediet heeft. Uit de contacten van de CRFW moet geconcludeerd worden dat hier nog wel wat stappen gezet mogen worden.

Doelgroepen

De verkenning van de doelgroepen in de nota is beperkt: de Participatieverordening kent specifieke voorzieningen voor doelgroepen als kwetsbare burgers, uiterst kwetsbare burgers, mensen met een lichamelijke/verstandelijke/psychische beperking. De CRFW heeft vastgesteld dat de omvang van deze doelgroepen onbekend is, dus beleidsontwikkeling in het kader van de organisatie van een inclusieve samenleving moet nog een aanvang nemen. Op dit punt zou de nota wel explicietere doelstellingen mogen formuleren.

Beoogde resultaten(pagina 8)

-de eerste twee gaan over de instroom en toekenning van uitkeringen. De CRFW is het hiermee eens.

-de intentie is detacheringsbanen in te zetten: en mooi instrument voor cliënten. Echter de gemeente wordt wel werkgever van de groep waarvoor werkgevers zich minder verantwoordelijk zullen gaan voelen. Voordat hier toe overgegaan wordt, moet de ins en outs scherp afgewogen worden.

-de inzet van 'werken met behoud van uitkering' heeft bij cliënten veel kwaad bloed gezet. In de praktijk is dat het lastig om hier een waar traject van te maken waarbij de werknemer zijn vaardigheden aanzienlijk vergroot (een wettelijke voorwaarde). Op de werkvloer worden zij in concurrentie gezet met wsw werknemers en ligt verdringing op de loer. FW heeft deze route recentelijk aanzienlijk bekort tot 2x 3 maanden. Cliënten, voor wie dit traject van toepassing is, vinden een traject van drie maanden meer dan genoeg. De CRFW beveelt aan daarna over te gaan op participatieplaatsen. Die worden in de nieuwe versie van de zienswijze nu wel als een nuttig traject voorgesteld met een substantiële beloning (de CRFW ziet niet in dat het wettelijke maximum hier niet gehanteerd gaat worden: ongeveer €200 pm, te betalen door de werkgever). Dan geldt: 'werken loont'. Uiteraard moet wel een duidelijk leer-ervaringsdoel ingebouwd worden.

-de CRFW mist een discussie over het groot inzetten van scholing, wat in deze tijd merkwaardig is

-de CRFW mist de intentie om concrete afspraken te maken t.a.v. de re-integratie van jongeren. Hier zou moeten gelden: alle jongeren (gehandicapt, met of zonder startkwalificatie) die zich om welke reden dan ook bij FW melden, moeten begeleid kunnen worden. De intake moet zo regel arm zijn dat zij niet vroegtijdig afhaken en dus in beeld blijven. Dat is de manier om te voorkomen dat generaties in de bijstand zitten.

-beschut werk: zoals nu geformuleerd op pagina 7 is de intentie om van beschut werk een doorgangstraject te maken: zij die op termijn bij een werkgever aan de slag zullen kunnen, kunnen eerst in beschut werk ervaring opdoen. Hier moet dus sprake zijn van een groei in loonwaarde tot ruim boven de 50%. De tekst kan zo geïnterpreteerd worden dat zij die niet boven de LW van 50% uit zullen komen, geen aanspraak kunnen maken op beschut werk. Dit is niet de intentie van de Participatiewet De CRFW ziet niet in waarom beschut werk niet wordt ingevoerd tot het door de centrale overheid ingestelde maximum aantal als de netto lasten per werknemer lager zijn dan zijn bijstandsuitkering. Dit moet met de gelden die de overheid vrijmaakt, haalbaar zijn. Per 1 juli 2015 had al een verordening aangenomen moeten zijn m.b.t. beschut werk.

-we komen terug op de vele uitkeringsgerechtigden die niet met re-integratie worden ondersteund., een groep die niet benoemd wordt bij de te onderscheiden groepen op pag.7. Zij zullen 'warm overgedragen worden aan welzijnsorganisaties. De CRFW heeft vastgesteld dat de relatie van FW met het welzijns circuit uiterst beperkt is, ook in Woerden. Verder is het welzijns circuit niet geëquipeerd om zo'n grote groep te accommoderen. De route van sociale activering vraagt specifieke expertise, een aanzienlijk groter en meer divers aanbod van vrijwilligers werk en matching. Deze omvangrijke vorm van re-integratie is een nieuwe inspanning en zal veel aandacht en extra financiële middelen vergen. Eenzelfde overweging geldt bij het inzetten van dagbesteding.

Conclusies

Samenvattend heeft de CRFW zorgen over de volgende onderdelen van beleid:

- huidige niveau van maatwerk verkleint niet de armoede situatie van uitkeringsgerechtigden
- budgettaire beperkingen passen niet op de ambities zoals verwoord in de uitgangspunten
- welke maatregelen zijn nodig opdat cliënten merken dat extra overheidsgelden beschikbaar zijn voor re-integratie
- zorg is er over de trage implementatie van garantiebanen en het beschut werk
- wordt er wel gewerkt aan de 'warme' overdracht naar vrijwilligerswerk zodat inspanningen die van cliënten gevraagd worden, wel reëel zijn
- gaan er concrete afspraken gemaakt worden hoe om te gaan met jongeren zodat zij niet uit beeld geraken
- gaat werken met behoud van uitkering echt beperkt worden en komen daarvoor participatiebanen in de plaats met een aanzienlijk ruimere vergoeding dan in de Participatieverordening is vastgelegd?

Met vriendelijke groet

Wim Agterof

Voorzitter Cliëntenraad Ferm Werk